BINNEN ZONDER KLOPPEN

Omvang,

aard en

achtergronden

van huiselijk

geweld

in 2005

op basis

van landelijke

politiecijfers.

Colofon

Omvang, aard en achtergronden van huiselijk geweld in 2005 op basis van landelijke politiecijfers.

Maart, 2006

Henk Ferwerda
Advies- en Onderzoeksgroep Beke

In opdracht van:
Gerda Dijksman, Landelijk Projectleider Huiselijk geweld en de politietaak.

Met speciale dank aan:
Hans Rodenhuis, Concern Informatiemanagement Politie
Leden van de werkgroep 'Registratie Huiselijk Geweld':

Barbara Altink	Politie Twente
Ziad Amro	Politie Twente
Rob van Dijk	Politie Rotterdam-Rijnmond
Gerda Dijksman	Voorzitter
Albert Jan Gombert	CIP
Mariet Houwen	Politie Amsterdam-Amstelland
André Klootwijk	Politie Zuid-Holland-Zuid
Kavita Lakhi	DNRI Zoetermeer
Annemarie van Leent	Politie Kennemerland
Giselle de Vries	Politie Utrecht

Met medewerking van:
Alle regionale politiekorpsen

Inhoudsopgave

Vooraf 2

1. Registratie van huiselijk geweld 8

1.1 Eenduidig registreren: een kwestie van afspraken 9

1.2 De registratie in ontwikkeling: evalueren, controleren en borgen 10

1.3 De waarde van de gehanteerde bronnen 12

2. Huiselijk geweld geteld in 2005 14

3. Huiselijk geweld: kenmerken en achtergronden 16

3.1 Huiselijk geweld naar soort en type 16

3.2 Kenmerken van slachtoffers 18

3.3 De relatie tussen dader en slachtoffer 19

3.4 Huiselijk geweld tegen kinderen 20

3.5 Huiselijk geweld tegen ouderen 22

3.6 Kenmerken van de daders 23

4. Huiselijk geweld: de follow-up 24

5. Huiselijk geweld: de stand van zaken 27

5.1. De Nederlandse politie registreert huiselijk geweld 27

5.2. Huiselijk geweld: het beeld anno 2005 28

Bijlagen 31

Bijlage 1 – Soorten huiselijk geweld en incidentcodes

Bijlage 2 – Resultaten kwaliteitsonderzoek 2004 en 2005

Bijlage 3 – Verantwoording bronnengebruik

Bijlage 4 – Kenmerken en achtergronden van huiselijk geweld

Bijlage 5 – Follow-up en doorlooptijden

Vooraf

Voor u ligt de tweede landelijke meting over aard, omvang en achtergronden van huiselijk geweld op basis van landelijke politiecijfers in 2005. In de vorige meting 'De voordeur op een kier' werd al aangegeven dat er -met betrekking tot de gegevensverzameling- sprake is van een groeimodel. Op 1 januari 2004 werd de landelijke projectcode huiselijk geweld bij de regionale politiekorpsen ingevoerd en werd het niet alleen mogelijk landelijke cijfers te genereren maar konden we meteen zien hoe het geweld was verdeeld over verschillende doelgroepen. Nadien hebben we binnen de politie een flinke ontwikkeling doorgemaakt als het gaat om het genereren van cijfers en achtergronden over huiselijk geweld. Met uitzondering van enkele analyses is het nu mogelijk om centraal van achttien korpsen op diverse onderdelen informatie te ontsluiten. Van de andere korpsen hebben we veelal handmatig materiaal verzameld. In de techniek is desondanks inmiddels een geweldige stap voorwaarts gemaakt.

Binnen zonder kloppen

de straat is grijs
de gracht beneveld
buiten hou ik het niet uit
daar denk ik steeds
aan toen die avond
ik schrik op van elk geluid
ik hoor een deur
open en dicht gaan
ik hoor het kraken van een trap
al mijn hoop
is op de deurknop
maar die wil niet naar benee

Huub van der Lubbe

Over het gehele jaar 2005 is het aantal incidenten dat gemeld is bij de politie gestegen met bijna 2% van 56.355 incidenten naar 57.421 incidenten. Wat ons betreft staat dit keer niet zozeer het aantal incidenten centraal. We weten immers allemaal dat de omvang vele malen groter is dan de 12% die bij de politie wordt gemeld en ook dat er nog steeds sprake is van onderrapportage. Binnen de korpsen zien we dat het aantal incidenten soms fors daalt en soms fors stijgt. De borging van de huiselijk geweld aanpak in de korpsen is nog niet voltooid. Verbetering van de registratie en dan met name de controle op de koppeling aan de projectcode huiselijk geweld blijft voor de korpsen een aandachtspunt. Door een onjuiste of ontbrekende koppeling worden nog veel zaken van huiselijk geweld gemist. De invoering van een kennisregel huiselijk geweld binnen 'True Blue' zou daarbij goed kunnen helpen. Daarnaast is ook de controle

Kunstwerk: Ariane van Houten. Fotografie: Jan Reinders.

op de kwaliteit van de huiselijk geweld aanpak cruciaal. Wat gebeurt er in het verloop van een huiselijk geweld zaak? Hoeveel verdachten worden aangehouden? Hoeveel kinderen zijn bij huiselijk geweld betrokken als slachtoffer en getuige? Hoe zit het met ouders en ouderen die te maken krijgen met huiselijk geweld en kunnen we iets zeggen over de daders? In deze meting ligt de nadruk op deze achtergronden van huiselijk geweld. Een voorbeeld daarvan is dat we nu met betrekking tot veelplegers tot op persoonsniveau kunnen nakijken wie zich, naast allerlei andere feiten, ook schuldig maakt aan huiselijk geweld. De komende jaren zal er dan ook

een specifieke aanpak voor veelplegers en meerplegers van huiselijk geweld worden ontwikkeld.

Naast deze landelijke meting heeft het landelijk programmabureau ook een kwaliteitsmonitor uitgezet bij de regionale korpsen. In die kwaliteitsmonitor komen wel recidivecijfers naar voren.
Daaruit blijkt dat van het aantal personen dat als verdachte van huiselijk geweld in het bedrijfsprocessensysteem is geregistreerd, gemiddeld 65% vaker dan één keer voorkomt. Deze informatie is vooral belangrijk in het kader van het wetsvoorstel huisverbod omdat het hier veelal zaken betreft waar nog geen strafrechtelijk vervolg aan is gegeven. Deze recidiverende plegers kunnen wellicht wel in aanmerking komen voor een huisverbod waarbij de burgemeester deze plegers 10 dagen de toegang tot de woning kan ontzeggen om zo een 'time-out' in het kader van hulpverlening te creëren. Het huisverbod wordt door de politie gezien als een belangrijke ontwikkeling in het kader van de preventieve aanpak van huiselijk geweld in de keten. Interventieteams en informatieknooppunten zijn absolute voorwaarden voor een succesvolle ketenaanpak waarbij de ontbrekende capaciteit in de hulpverlening een punt van zorg is.

In 2005 is er vanuit het ministerie van justitie een landelijk implementatietraject invoering huisverbod gestart dat voorziet in een aantal deelprojecten. Een daarvan is de pilot huisverbod. Onder de paraplu van het landelijke project zal in een drietal regio's onder regie van een centrumgemeente een jaar lang – binnen een ketenaanpak – gewerkt worden met het uitvaardigen van huisverboden. Daarbinnen krijgt de politie de mogelijkheid het door het landelijk programmabureau ontwikkelde risicotaxatieinstrument huiselijk geweld uit te testen. Hiermee krijgt de politie een belangrijk instrument in handen om vroegtijdig, voordat een huiselijk geweld situatie uit de hand loopt, in te grijpen en hulpverlening in te schakelen.

In deze rapportage zien we voor het eerst ook hoeveel kinderen slachtoffer en getuige zijn van huiselijk geweld. 2.567 kinderen beneden de 18 jaar zijn daadwerkelijk zelf slachtoffer van huiselijk geweld en een op de tien kinderen is daarvan getuige. Binnen deze groep is 57,2% slachtoffer van seksueel geweld. Dat dit ernstige schade toebrengt aan hun ontwikkeling en mogelijk toekomstig (crimineel) gedrag mag duidelijk zijn.
We zijn ervan overtuigd dat het hier het topje van de ijsberg betreft.

De mogelijkheden voor kinderen om aangifte te doen, zijn - vanwege hun afhankelijke positie - zeer beperkt. Helaas moeten we constateren dat de wachtlijsten bij verschillende Advies- en Meldpunten Kindermishandeling en in de jeugdzorg nog veel te lang zijn waardoor kinderen onnodig lang verstoken blijven van hulp. Een soortgelijk probleem doet zich voor bij de reclassering. Verdachten van huiselijk geweld die in verzekering worden gesteld, krijgen in veel regionale politiekorpsen geen reclassering op bezoek terwijl het juist de reclassering is die een advies schrijft voor de rechter om een verdachte al dan niet te verplichten tot dadertherapie. Dit betekent dat een dader na de zitting gewoon naar huis gaat met alle gevolgen van dien. Uit signalen van de regionale korpsen blijkt dat huisartsen en hulpverleners moeite hebben ernstige huiselijk geweld zaken te melden bij de politie. In het belang van het slachtoffer zou in incidentele gevallen het beroepsgeheim moeten kunnen worden doorbroken.

Ouderen (boven de 55) vormen in omvang een kleine slachtoffergroep, zo blijkt uit onderhavig onderzoek. Binnen deze groep worden mannen vaker slachtoffer van huiselijk geweld en naarmate de leeftijd stijgt worden mannen en vrouwen in gelijke mate slachtoffer van huiselijk geweld. Dit is te verklaren doordat deze groep veel vaker door hun eigen kinderen wordt mishandeld of bedreigd. Het zou goed zijn als er naar dit fenomeen meer onderzoek zou worden gedaan.

Gelukkig zien we in het algemeen dat het aantal aangiften van huiselijk geweld gestegen is naar bijna 40%. Dat geldt tevens voor het aantal aanhoudingen. Bij een geconstateerd strafbaar feit ligt dit op ruim 60%. De Raad van hoofdcommissarissen heeft naar aanleiding van de informatie over de stand van zaken met betrekking tot een aantal belangrijke ontwikkelingen zoals het wetsvoorstel plegeruithuisplaatsing en de pilot registratie etnisch geweld alsmede naar aanleiding van ontwikkeling van de aanpak van huiselijk geweld binnen de korpsen besloten het landelijk project huiselijk geweld en de politietaak met twee jaar te verlengen. In deze periode zal deze landelijke meting nog een keer worden herhaald.

De politie streeft ernaar slachtoffers van huiselijk geweld in haar bejegening professioneel te helpen. Deskundigheidsbevordering is daarbij een blijvend punt van aandacht. Daarbij is zij zowel in het voor- als in het natraject ook afhankelijk van de vervolgaanpak in de keten. Laten we ook

de komende periode hard werken om het leed dat als gevolg van huiselijk geweld vaak onzichtbaar plaatsvindt, zichtbaar te maken en zo snel mogelijk aan te pakken.

Op basis van de resultaten uit onderhavige rapportage én de resultaten uit de landelijke kwaliteitsmeter huiselijk geweld wil ik de volgende aanbevelingen c.q. aandachtspunten naar voren brengen:

1. Registratie van huiselijk geweld zal ook de komende jaren onder de aandacht moeten blijven van de regionale politiekorpsen. Het accent moet liggen bij borging van gegevens en kwaliteitscontrole.
2. Onder deze borging dient ook de continuïteit van de aanwezigheid van een coördinator huiselijk geweld begrepen te worden.
3. In de techniek van de registratie zal er een ontwikkeling moeten plaatsvinden van de kubussen huiselijk geweld om nog betere achtergrondinformatie te kunnen genereren.
4. Alle korpsen dienen de laatste versie van Gids te implementeren zodat in een volgende meting gemakkelijker uniforme landelijke informatie kan worden ontsloten.
5. Het ontwikkelen van een kennisregel huiselijk geweld binnen 'True Blue' is een goede ondersteuning bij het beter registreren van huiselijk geweld binnen de politiesystemen.
6. Het is van belang dat er de komende jaren een specifieke aanpak voor veelplegers en meerplegers van huiselijk geweld wordt ontwikkeld.
7. In de komende projectperiode van twee jaar zal de in deze rapportage beschreven landelijke meting worden herhaald.
8. De politie streeft ernaar slachtoffers van huiselijk geweld in haar bejegening professioneel te helpen. Deskundigheidsbevordering zal daarbinnen een blijvend punt van aandacht moeten zijn.
9. 43,7% van de huiselijk geweld dossiers circuleert te lang binnen de politieorganisatie. Er moet ernaar worden gestreefd dit percentage de komende jaren terug te brengen.
10. Binnen de nog uit te voeren pilots huisverbod zal de politie het door het landelijk programmabureau ontwikkelde risicotaxatie-instrument huiselijk geweld uittesten. Hiermee krijgt de politie een belangrijk instrument in handen om vroegtijdig, voordat een huiselijk geweld situatie uit de hand loopt, in te grijpen en hulpverlening in te schakelen.

11. Interventieteams en informatieknooppunten zijn absolute voorwaarden voor een succesvolle ketenaanpak. Wanneer binnen de hulpverlening capaciteit ontbreekt, zal dit ten behoeve van slachtoffers en plegers van huiselijk geweld moeten worden opgelost.

12. Mede door het toepassen van het huisverbod zou het mogelijk moeten zijn het hoge recidivecijfer van verdachten van huiselijk geweld terug te dringen.

13. De aangiftebereidheid van slachtoffers van huiselijk geweld is dan weliswaar gestegen maar nog steeds te laag. Het verdient aanbeveling de aangiftebereidheid van slachtoffers en/of familieleden te verhogen.

14. De wachtlijsten bij verschillende Advies- en Meldpunten Kindermishandeling en in vervolg daarop de jeugdzorg zouden snel moeten worden opgeheven om te voorkomen dat kinderen onnodig lang verstoken blijven van hulp.

15. Huisartsen en hulpverleners moeten ernstige zaken van huiselijk geweld niet onder zich houden en vaker melden bij de politie. Ook als dit betekent dat het beroepsgeheim moet worden doorbroken.

16. Verdachten van huiselijk geweld die in verzekering worden gesteld, moeten in alle regionale politiekorpsen de reclassering op bezoek krijgen. Dit maakt het mogelijk dat er een advies naar de rechter gaat om een verdachte al dan niet te verplichten tot dadertherapie.

17. Het zou goed zijn als er naar het fenomeen oudere slachtoffers van huiselijk geweld nader onderzoek wordt gedaan.

18. Ook de komende jaren zal er in verband met een aantal landelijke ontwikkelingen zoals het huisverbod en de registratie van etnisch geweld gezocht moeten worden naar intensieve samenwerkingsverbanden met ketenpartners.

Aan het begin van dit voorwoord ziet u een stukje tekst van de zanger van 'De Dijk", Huub van der Lubbe. Hoewel dit stukje tekst met een ander doel is geschreven, verwoordt het goed de enorme angst waarin veel slachtoffers, met name vrouwen en kinderen gevangen zitten. Laten we dit met elkaar blijvend niet accepteren.

Commissaris G.A. Dijksman
Landelijk Projectleider Huiselijk Geweld en de Politietaak

1 Registratie van huiselijk geweld

Met de start van het interdepartementale project 'Voorkomen en bestrijden huiselijk geweld' in 2000 heeft de preventieve, curatieve en repressieve aanpak van huiselijk geweld zowel op centraal als op decentraal niveau door onder andere de regiopolitie, het Openbaar Ministerie en de hulpverlening een sterke impuls gekregen[1].
De Nota 'Privé geweld- publieke zaak' uit 2002 heeft nog meer basis gegeven aan een brede en interdisciplinaire aanpak omdat huiselijk geweld in deze nota aangemerkt wordt als een gezondheids- en veiligheidsprobleem.
Sinds het voorjaar van 2004 is door de landelijk projectleider huiselijk geweld bij de politie een traject in gang gezet om te komen tot een eenduidige registratie van huiselijk geweld binnen het bedrijfsprocessensysteem[2] van de 25 regiopolitiekorpsen. Uiteindelijk moet dit traject leiden tot betrouwbare gegevens die kunnen dienen als beleidsmonitor maar die ook de basis vormen voor beleidsontwikkeling en gerichte aanpak van huiselijk geweld.
Eind 2004 verscheen de eerste rapportage met betrekking tot omvang, aard en achtergronden van door de politie geregistreerde incidenten huiselijk geweld[3]. In onderhavige rapportage wordt een update gegeven van de cijfers over het jaar 2005. Voordat ingegaan wordt op deze cijfers, staan we eerst stil bij het registreren van huiselijk geweld door de Nederlandse politie.

| Kernbegrippen |

Incident: dit is een breed begrip, want het gaat om meldingen, aangiften of zaken die de politie zelf signaleert en muteert in haar bedrijfsprocessensysteem.
Melding: hier worden de meldingen bedoeld op grond waarvan de meldkamer een surveillancewagen ter plaatse stuurt als er mogelijk sprake is van huiselijk geweld.
Aangifte: het officieel bij de politie aangifte doen van een strafbaar feit op papier en ondertekend met het verzoek dit te vervolgen.

1.1 Eenduidig registreren: een kwestie van afspraken

Om uit de 25 politiesystemen waarin registraties met betrekking tot overtredingen en misdrijven worden vastgelegd, incidenten die betrekking hebben op huiselijk geweld te kunnen halen, moeten er met de regiokorpsen afspraken gemaakt worden. In 2004 is hiermee een start gemaakt en de gemaakte afspraken hebben in eerste aanleg te maken met de definitie van huiselijk geweld.
De definitie[4] die gehanteerd wordt luidt: 'Huiselijk geweld is geweld dat door iemand uit de huiselijke kring van het slachtoffer is gepleegd'.
Hierbij wordt onder geweld 'aantasting van de persoonlijke integriteit' verstaan waarbij een onderscheid gemaakt wordt tussen geestelijk en lichamelijk geweld (waaronder seksueel geweld).
Er is sprake van huiselijke kring als de dader afkomstig is uit de huiselijke kring van het minderjarige of meerderjarige slachtoffer. De huiselijke kring van het slachtoffer kan bestaan uit (ex-)partners, gezinsleden, familieleden of huisvrienden[5].
De tweede afspraak die gemaakt is, heeft te maken met de incidentcodes. Er is namelijk een onderscheid gemaakt in vijf soorten huiselijk geweld, te weten: lichamelijk, seksueel en psychisch huiselijk geweld, belaging en bedreiging. Het soort geweld wordt bepaald aan de hand van de incidentcodes van BPS en de maatschappelijke codes van Xpol[6]. Uiteindelijk moeten de incidentcodes in alle bedrijfsprocessensystemen gekoppeld worden aan het project huiselijk geweld waardoor er zicht komt op de soorten huiselijk geweld.

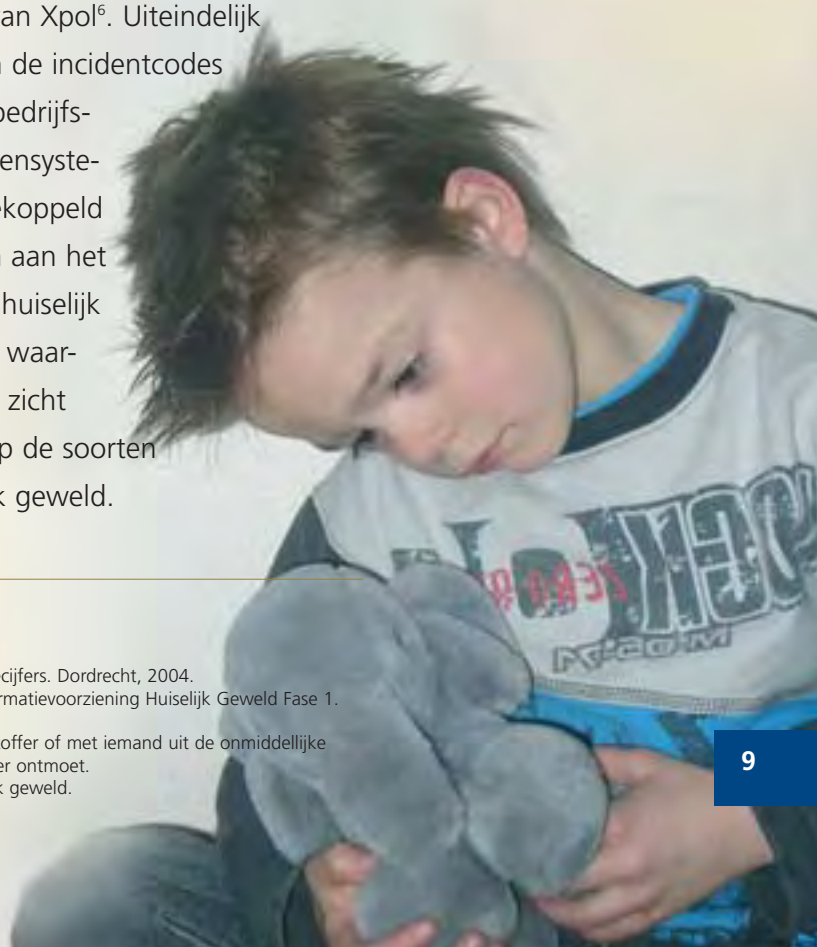

1. Zie ook www.huiselijkgeweld.nl
2. Het gaat om de systemen BPS, Xpol en Genesys.
3. H. Ferwerda – Huiselijk geweld: de voordeur op een kier. Omvang, aard en achtergronden in 2004 op basis van landelijke politiecijfers. Dordrecht, 2004.
4. Concern Informatiemanagement Politie – Functionele specificaties Informatievoorziening Huiselijk Geweld Fase 1. Meppel, 2004.
5. Personen die een vriendschappelijke band onderhouden met het slachtoffer of met iemand uit de onmiddellijke omgeving van het slachtoffer en die het slachtoffer in de huiselijke sfeer ontmoet.
6. Zie bijlage 1 voor het overzicht van incidentcodes naar soorten huiselijk geweld.

1.2 De registratie in ontwikkeling: evalueren, controleren en borgen

Zoals aangegeven, is er begin 2004 een registratiemodule huiselijk geweld ter beschikking gesteld aan alle politieregio's. Op basis van deze module was het mogelijk om in 2004 voor het eerst een voorzichtige schatting te maken van de aantallen huiselijk geweld incidenten die door de politie

werden geregistreerd. Ook was het dankzij een eerste versie van een GIDS-Kubus huiselijk geweld mogelijk om voor elf regiokorpsen in te gaan op de aard van het huiselijk geweld en enkele kenmerken van de slachtoffers.
Op basis van de evaluatie van de eerste rapportage huiselijk geweld en de ervaringen in het land met het werken met de registratiemodule is er een aantal aanpassingen c.q. uitbreidingen gedaan.
De belangrijkste aanpassingen/uitbreidingen zijn:

- Het aantal incidentcodes[7] is teruggebracht waardoor de gebruiker minder belast wordt en de betrouwbaarheid van de registratie – door een vermindering van de foutkans - naar verwachting zal toenemen.
- De incidentencode burenruzie/relatieproblemen (in BPS) is gesplitst in twee aparte incidentcodes. Eén voor burenruzie en één voor relatieproblemen, waarbij de laatste meegenomen is.
- In de loop van 2005 zijn er nieuwe versies van de GIDS-kubus ontwikkeld waarmee ook informatie over daders en de afhandeling van de incidenten beschikbaar moet komen.

Het invoeren van de projectcode huiselijk geweld vraagt veel inspanningen van zowel de afdelingen informatie en analyse als van de personen die een geval van huiselijk geweld muteren. Kwaliteitscontrole op techniek, gegevens, deskundigheidsbevordering én borging van het voorgaande zijn dan ook sleutelbegrippen. Zo zal het uitblijven van controle op de cijfers of meer concreet het niet-systematisch nagaan of de koppeling tussen incident en huiselijk geweld wel gemaakt is, kunnen leiden tot onderrapportage. De omvang van huiselijk geweld in een politieregio lijkt dan af te

nemen, maar dat hoeft in het geheel niet het geval te zijn.

Om na te gaan hoe het verloopt met de borging van de project-module huiselijk geweld is – net als in 2004 - aan alle politieregio's gevraagd om een korte vragenlijst in te vullen waarin borging en kwaliteit onderwerpen van aandacht zijn[8].
Uit het kwaliteitsonderzoek komt naar voren dat de technische implementatie van de project-module huiselijk geweld nog niet voor de volle 100% is gerealiseerd in alle regio's. Op sommige onderdelen scoort 84% van de regio's positief en op andere onderdelen is dit 96%.
Deskundigheidsbevordering op het punt van registratie en de definitie verdient in één à twee regio's extra zorg en aandacht. De meeste aandacht dient evenwel uit te gaan naar gegevenscontrole en kwaliteitscontrole. Het aantal regio's waar in 2005 – in vergelijking met 2004 – een coördinator actief bezig is geweest met de registratie van huiselijk geweld is namelijk teruggelopen van 90% naar 80%. Er blijkt dan ook slechts in 80% van de regio's aan gegevenscontrole gedaan te worden. De kwaliteit van de invoer is in vergelijking met 2004 wel iets vooruit gegaan, maar ook hier geeft 38% van de regio's aan dat er niet in alle gevallen sprake is van een terechte koppeling van een incident aan de projectcode huiselijk geweld.
Aan de regio's is – in het kader van het kwaliteitsonderzoek - gevraagd om concrete knelpunten te noemen. De belangrijkste punten die naar voren zijn gebracht, zijn:

- Verbalisanten zijn niet altijd genegen (vanwege het extra werk) om een incident weg te schrijven onder de projectcode waardoor het incident niet als huiselijk geweld in beeld komt.
- Gegevenscontrole (handmatig) is noodzakelijk, maar arbeids-intensief waardoor het niet altijd plaatsvindt. Regiokorpsen verwachten dat True Blue ter ondersteuning van de gegevens-controle positief zal werken, echter op dit moment wordt de kennisregel huiselijk geweld slechts in 36% van de regio's toegepast[9].
- Op het moment dat er geen

[7] Zie bijlage 1 voor het actuele overzicht.
[8] Zie bijlage 2 voor de resultaten van het kwaliteitsonderzoek.
[9] True Blue is in 2005 in circa 80% van de regio's geïntroduceerd, maar veel regio's zijn True Blue pas in de loop van 2005 gaan toepassen. Ook is het van belang om te weten dat True Blue werkt met kennisregels. Er zullen dus regio's zijn die wel werken met True Blue maar nog niet met de kennisregels huiselijk geweld. Voorgaande verklaart het percentage van 36% True Blue gebruik bij huiselijk geweld.

coördinator huiselijk geweld is, is er te weinig aandacht voor controle wat vrijblijvendheid in de hand kan werken.

Bij de start van het landelijke project is met betrekking tot de implementatie van de projectcode huiselijk geweld aangegeven dat er sprake is van een groeimodel. Langzaam maar zeker dient de politie in haar registratie de incidenten huiselijk geweld beter inzichtelijk te maken.
Alles overziend, kan voor het jaar 2005 geconcludeerd worden dat de borging in de vorm van de daadwerkelijke aanwezigheid van een coördinator huiselijk geweld, de kwaliteitscontrole op gegevens én de juiste invoer door verbalisanten voor de komende periode aandachtspunten blijven.

1.3 De waarde van de gehanteerde bronnen

In deze rapportage maken we gebruik van gegevens die afkomstig zijn uit de drie te onderscheiden bedrijfsprocessensystemen binnen de Nederlandse politie. Het betreft de systemen Xpol, BPS en Genesys. Op basis van deze gegevens willen we inzicht geven in de aard, kenmerken en omvang van huiselijk geweld. De vraag rijst evenwel in hoeverre de door de politie geregistreerde criminaliteit hiervoor gebruikt kan worden c.q. een representatief beeld geeft. Uit de criminologische literatuur[10] is bekend dat slechts een beperkt deel van degenen die zich schuldig maken aan het plegen van strafbare feiten daadwerkelijk door de politie wordt aangehouden en geregistreerd. We spreken in dit kader over pakkans, aangiftebereidheid en informatiepositie van de politie. Het is verder bekend dat het 'dark number' bij huiselijk geweld groot is. Van veel incidenten wordt geen aangifte of melding gedaan bij de politie en deze incidenten worden dus ook niet geregistreerd. Dit heeft onder meer te maken met de afhankelijke positie waarin slachtoffers veelal zitten, schaamte of het gebrek aan vertrouwen in de politie. Uit onderzoek is bekend dat slechts 12% van de gevallen van huiselijk geweld bij de politie terechtkomt[11].
Politiecijfers zijn in dit verband dan ook vooral te zien als productiecijfers: 'wat is er ter kennis van de politie gekomen c.q. wat heeft de politie in een bepaald jaar gedaan?'. Geregistreerde incidenten in bedrijfsprocessensystemen van de politie zijn om genoemde redenen dan ook minder geschikt om inzicht te geven in de omvang van een criminaliteitsvorm zoals huiselijk geweld.

Politiecijfers zijn wel zeer bruikbaar als het gaat om de aard en kenmerken van huiselijk geweld – de persoonsgebonden en incident-gebonden factoren - en de eventuele veranderingen in de tijd daarin. De ter kennis van de politie gekomen incidenten, verdachten en slachtoffers kunnen namelijk gezien worden als een aselecte steekproef van alle incidenten huiselijk geweld. Daarmee is een representatief beeld te geven van aard en kenmerken van huiselijk geweldincidenten, haar daders en haar slachtoffers. Nog even terug naar de bronnen. In het kader van deze rapportage is van alle politieregio's informatie beschikbaar gekomen als het gaat om het aantal geregistreerde incidenten huiselijk geweld naar soort. Voor een selectie van regio's is het mogelijk om via de landelijke GIDS-kubus voor regio's met verschillende bedrijfsprocessensysteemen ook aanvullende informatie te geven over kenmerken en achtergronden van huiselijk geweld, haar slachtoffers en haar daders[12].

[10] Zie bijvoorbeeld J. Van Dijk, H. Sagel-Grande en L. Toornvliet – Actuele Criminologie. Koninklijke Vermande, Lelystad, 1996.
[11] T. van Dijk, S. Flight, E. Opperhuis en B. Duesmann – Huiselijk geweld: aard, omvang en hulpverlening. Ministerie van Justitie, Dienst Preventie, Jeugdbescherming en Reclassering, Den Haag, 1997.
[12] Zie bijlage 3 voor verantwoording.

2 Huiselijk geweld geteld in 2005

Het tellen van het aantal incidenten huiselijk geweld is een heikele onderneming, omdat de uiteindelijke, door de politie geregistreerde, omvang van huiselijk geweld vragen oproept over de waarde van het getal. In het vorige hoofdstuk werd al aangegeven dat politiecijfers zich eigenlijk niet zo goed lenen voor het inzicht geven in de omvang van de criminaliteit. Dit heeft vooral te maken met het feit dat politiecijfers productiecijfers zijn die onder andere beïnvloed worden door prioriteitsstelling, pakkans en aangiftebereidheid. Een tweede reden om voorzichtig te zijn met het tellen van huiselijk geweldincidenten heeft te maken met de beschreven resultaten uit het kwaliteitsonderzoek in de regio's. Met name het borgen van de registratie huiselijk geweld in de politieregio's in de vorm van de discipline bij de verbalisanten om altijd uitvoerig te muteren over huiselijk geweld, de aanwezigheid van een coördinator huiselijk geweld en het uitvoeren van gegevens- en kwaliteitscontrole is nog niet in alle regio's doorgevoerd en dit is in de cijfers van 2005 – in vergelijking met die uit 2004 – terug te zien.

Verwacht zou mogen worden dat er - indien het werken met de projectcode huiselijk geweld steeds meer gemeengoed zou worden in de regio's en er ook aan kwaliteitscontrole gedaan wordt - op regioniveau sprake zou moeten zijn van een toename van het aantal geregistreerde incidenten huiselijk geweld. Huiselijk geweld wordt dan met andere woorden steeds beter in beeld gebracht, waardoor het aantal incidenten in de registraties toeneemt.
Wanneer we de regio's in drie groepen indelen, blijkt dat het aantal incidenten huiselijk geweld tussen 2004 en 2005 in 5 van de 25 regio's nagenoeg gelijk blijft[13]. In 11 regio's is er sprake van een daling van meer dan 10% en in de overige 9 regio's stijgt het aantal geregistreerde incidenten met meer dan 10%.

Alles bij elkaar worden er in 2005 in totaal in alle politieregio's in Nederland 57.421 incidenten huiselijk geweld geregistreerd. In 2004 waren dit er 56.355 waardoor er sprake is van een lichte toename van 1,9%.
Wanneer we het aantal incidenten

huiselijk geweld relateren aan het aantal inwoners in Nederland[14] betekent dit 3,5 incidenten huiselijk geweld per 1.000 inwoners. Een aantal dat overigens exact hetzelfde is als in 2004.

Gezien het feit dat er in 11 regio's sprake is van een daling van het aantal geregistreerde incidenten is een tweetal conclusies te trekken:

Om het huiselijk geweld in perspectief te plaatsen, is het goed om na te gaan welk deel van alle door de politie geregistreerde incidenten bestaat uit incidenten huiselijk geweld. Het blijkt dat bijna anderhalf van de 100 (1,4%) door de politie geregistreerde incidenten in Nederland een incident betreft dat getypeerd wordt als huiselijk geweld.

- **In 2005 is er wederom sprake van een onderrapportage als het gaat om door de politie geregistreerde incidenten huiselijk geweld.**
- **In deze regio's is het van belang om na te gaan hoe het staat met de implementatie, kwaliteitscontrole en borging van de projectcode huiselijk geweld.**

[13] Het gaat om regio's waar een maximale afname of toename van 10% is.
[14] Bron: CBS. Bevolkingsaantallen (alle leeftijden) per 1 januari 2006.

3 Huiselijk geweld: kenmerken en achtergronden

Zoals aangegeven, zijn de door de politie geregistreerde incidenten die een projectcode huiselijk geweld hebben meegekregen zeer geschikt om een beeld te geven van kenmerken en achtergronden van huiselijk geweld[15]. Omdat de aard van de verdieping telkens op gegevens uit andere aantallen regio's gebaseerd is[16], zullen we dit telkens per analyse aangeven. Ook zal er waar mogelijk en relevant een vergelijking gemaakt worden met de gegevens uit 2004.

3.1 Huiselijk geweld naar soort en type

Voor het overzicht van de verdeling van huiselijk geweld naar soort en type is gebruik gemaakt van de incidentgegevens uit alle politieregio's[17].

In ***figuur 1*** is te zien dat driekwart van de huiselijk geweldincidenten bestaat uit lichamelijk (41,1) en psychisch geweld (34,6). De derde categorie in omvang is bedreiging en tot slot blijken belaging ('Stalking') en seksueel huiselijk geweld het minst voor te komen. Het beeld in ***figuur 1*** wijkt iets af van het beeld uit 2004. Toen was psychisch huiselijk geweld het meest voorkomend (46,5%) gevolgd door lichamelijk huiselijk geweld (35,9%).
Ook valt op dat het percentage bedreigingen in 2005 iets hoger ligt dan in 2004 (16,7 versus 11,0).

Figuur 1 – huiselijk geweld naar soort in percentages (n=51.110)

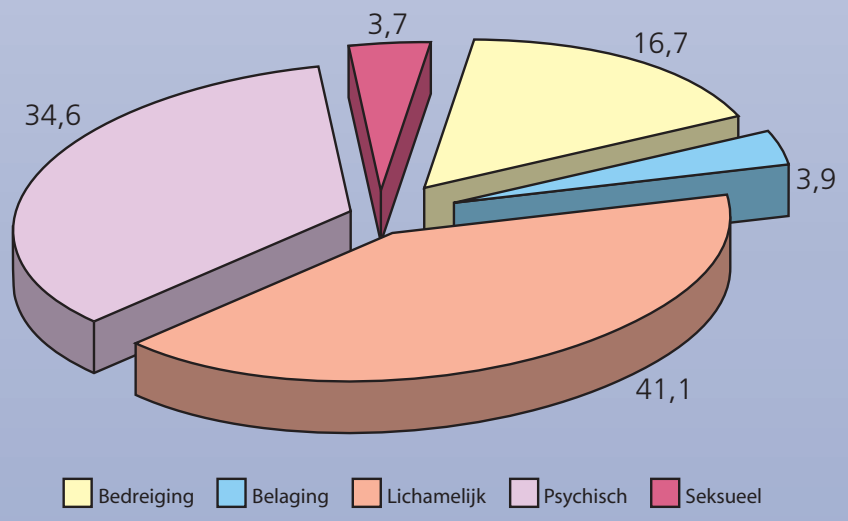

In 2005 is het huiselijke geweld met andere woorden iets directer c.q lichamelijker dan in 2004. Wanneer binnen de vijf onderscheiden soorten huiselijk geweld ingezoomd wordt op het type incidenten blijkt dat bedreiging en belaging of stalking – in de politiesystemen- eenduidige categorieën zijn. De overige drie categorieën bestaan uit meerdere typen incidenten en daarover is het volgende op te merken:

- Binnen lichamelijk geweld is mishandeling[18] (69,8%) het meest voorkomend. Andere type incidenten die binnen deze soort huiselijk geweld hoog scoren, zijn geweld met letsel zonder wapen (12,6%) en geweld zonder letsel zonder wapen (10,2%).
- Psychisch geweld bestaat voor driekwart van alle incidenten uit relatieproblemen c.q. huiselijke twist (75,8%).
- Seksueel huiselijk geweld bestaat vooral uit verkrachting (37,5%). Minderjarigen blijken ook vaak slachtoffer te zijn, getuige de percentages bij incest (18,3%) en ontucht (19,1%) bij jeugdige slachtoffers.

Wanneer teruggegaan wordt naar alle incidenten huiselijk geweld en

er nagegaan wordt welke typen incidenten het meest voorkomend zijn, komt de volgende top 3 naar voren:

- Mishandeling (28,7%)
- Relatieproblemen/huiselijke twist (26,2%)
- Bedreiging (16,7%)

[15] We zijn daarbij uitgegaan van de meest zuivere c.q. betrouwbare gegevens. Incidenten die door de korpsen in de categorie overige zijn geplaatst, hebben we in de analyses buiten beschouwing gelaten. In deze analyses gaan we uit van 51.110 incidenten huiselijk geweld.

[16] Dit heeft te maken met de versie van de GIDS-Kubus waarmee in de politieregio's wordt gewerkt (zie bijlage 3 voor verantwoording)

[17] Zie bijlage 4, tabel 1.

[18] Gezien het feit dat er van verschillende systemen gebruik gemaakt wordt, zijn de volgende type incidenten onderdeel van de categorie mishandeling: man/vrouw mishandeling, kindermishandeling, eenvoudige en zware mishandeling en mishandeling.

3.2 Kenmerken van slachtoffers

Op basis van de informatie uit 18 politieregio's is informatie beschikbaar met betrekking tot 13.806 slachtoffers van huiselijk geweld. Uit de profielanalyse van de slachtoffers blijkt dat 76,1% van de slachtoffers van het vrouwelijk geslacht is. Ook wanneer er gekeken wordt naar de verschillende soorten huiselijk geweld zijn vrouwelijke slachtoffers in de registratie telkens oververtegenwoordigd. Wel valt op dat het percentage vrouwelijke slachtoffers bij stalking (79,0%) en seksueel huiselijk geweld (84,2%) nog hoger ligt[19].

In ***figuur 2*** is de leeftijdsverdeling van de slachtoffers van huiselijk geweld[20] weergegeven.

Wanneer de leeftijd van de slachtoffers wordt beschouwd, blijkt dat de meeste slachtoffers (50,4%) tussen de 25 en 45 jaar zijn. Ook is in figuur 2 goed te zien dat het percentage slachtoffers kleiner wordt richting de allerjongste en de alleroudste slachtoffers.
Bij bedreiging, belaging, lichamelijk en psychisch geweld blijkt telkens de grootste groep slachtoffers tussen de 25 en 45 jaar te zijn[21]. Bij seksueel geweld ligt dit echter heel anders. Daar is 20,6% van de slachtoffers tussen de 0 en 12 jaar en 23% tussen de 12 en 18 jaar. Bij seksueel geweld vormen kinderen en pubers dus een grote slachtoffergroep. 43,6% van de slachtoffers van seksueel geweld is namelijk jonger dan 18 jaar.

Figuur 2 – Leeftijdsverdeling slachtoffers huiselijk geweld in percentages (n=13.740)

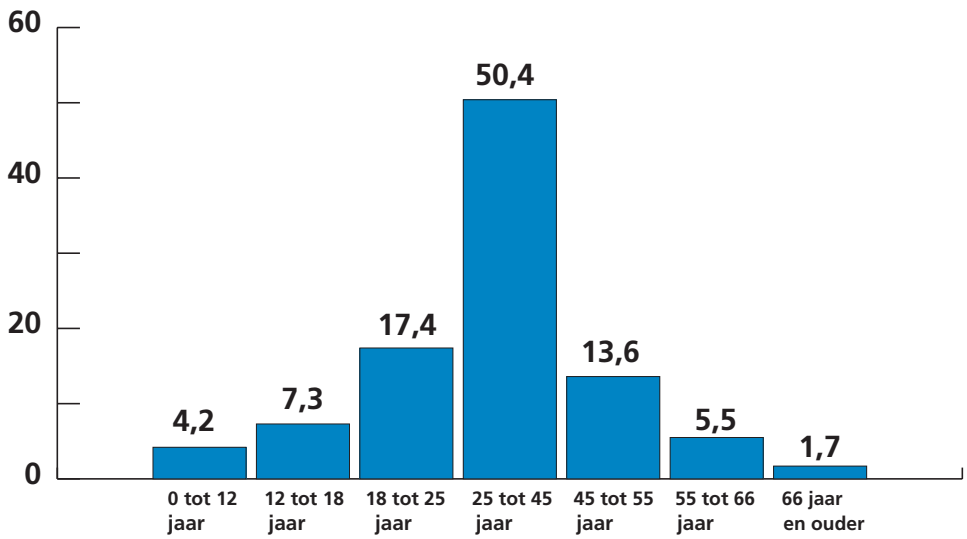

3.3. De relatie tussen dader en slachtoffer

Aan de verbalisant van politie wordt - indien er sprake is van een huiselijk geweldincident – ook gevraagd naar de relatie die er is tussen dader en slachtoffer[22]. De resultaten uit deze analyse zijn weergegeven in ***figuur 3***.

In ***figuur 3*** is te zien dat huiselijk geweld zich in 7 van de 10 gevallen richt op partners of ex-partners van de daders[23]. Dat kinderen onder de 18 jaar ook regelmatig het slachtoffer worden van huiselijk geweld blijkt uit het percentage van 9,1%. Op de categorie kinderen komen we in §3.4 apart terug. Overige familieleden (zoals neven, nichten, broers, ooms en tantes) zijn in omvang de volgende slachtoffergroep. Het blijkt dat er ook ouders het slachtoffer worden van hun kinderen en tot slot blijkt dat huisvrienden en ouderen boven de 55 jaar het minst vaak slachtoffer van huiselijk geweld zijn. Terug naar de grootste slachtoffergroep: de partners of ex-partners. Binnen de slachtoffers van huiselijk geweld zijn de groepen vrouwelijke partner en vrouwelijke ex-partner de meest kwetsbare groepen. 26,5% van de gevallen van huiselijk geweld is namelijk gericht op de vrouwelijke partner en 22,6% op de vrouwelijke ex-partner[24].

Nadere analyse op de vijf verschillende soorten huiselijk geweld – zie ***figuur 4*** – laat zien dat bepaalde soorten huiselijk geweld soms specifieke eigen slachtoffergroepen hebben.

Figuur 3 – Relatie tussen dader en slachtoffer in percentages

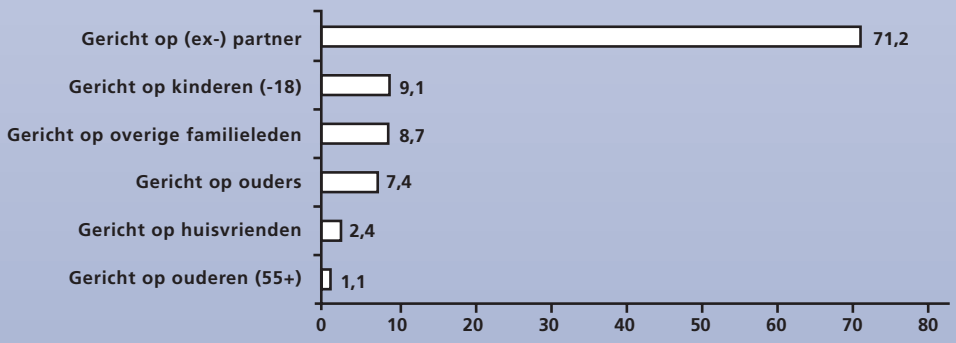

[19] Zie bijlage 4, tabel 2.
[20] Zie ook bijlage 4 de tabel 3.
[21] Zie ook bijlage 4 de tabel 4.
[22] Goed om op te merken, is dat deze analyse gebaseerd is op incidenten (n=31.366) en niet op de daadwerkelijke slachtoffers, waardoor er soms kleine verschillen ontstaan in vergelijking met de profielen van de slachtoffers.
[23] Het is goed om op te merken dat de categorieën in figuur 3 elkaar niet uitsluiten. Zo kan iemand zowel een familielid zijn als een persoon die ouder is dan 55 jaar. Verbalisanten moeten dan overigens kiezen tussen de ene of de andere categorie.
[24] Zie bijlage 4, tabel 5.

Figuur 4 – Soort huiselijk geweld naar type slachtoffers (naar mate van kwetsbaarheid)

	Bedreiging	Belaging	Lichamelijk	Psychisch	Seksueel
Gericht op (ex-)partner					
Gericht op huisvrienden					
Gericht op kinderen (-18)					
Gericht op ouderen (55+)					
Gericht op ouders					
Gericht op overige familieleden					

Meest kwetsbare slachtoffergroep
Op één na kwetsbaarste slachtoffergroep

Bedreiging (69,6%), belaging (87,4%), lichamelijk huiselijk geweld (71,7%) en psychisch huiselijk geweld (73,7%) kennen (ex-)partners als belangrijkste slachtoffergroepen[25]. Seksueel huiselijk geweld kent kinderen en jongeren tot 18 jaar (52,6%)[26] als belangrijkste slachtoffergroep. Het is opvallend dat kinderen en jongeren ook bij lichamelijk huiselijk geweld als op één na kwetsbaarste slachtoffergroep (9,3%) naar voren komen.
Tot slot blijkt dat ouders de op een na kwetsbaarste slachtoffergroep zijn bij psychisch huiselijk geweld (9,1%) en dit is voor de overige familieleden het geval bij bedreiging (12,4%) en belaging (6,4%).

3.4 Huiselijk geweld tegen kinderen

Tot nu toe zijn kinderen en jongeren tot 18 jaar op de volgende manieren in deze rapportage naar voren gekomen:

- Uit de slachtofferprofielen blijkt dat 11,5% van alle slachtoffers van huiselijk geweld jonger is dan 18 jaar. Van de slachtoffers is 4,2% tussen de 0 en 12 jaar en 7,3% tussen de 12 en 18 jaar.
- Jeugdige slachtoffers zijn vooral terug te vinden bij seksueel huiselijk geweld en – zij het in mindere mate – bij lichamelijk huiselijk geweld.
- Wanneer alléén de slachtoffers van seksueel huiselijk geweld worden beschouwd, blijkt 20,6% van die slachtoffers tussen de 0 en 12 jaar te zijn en 23% tussen de 12 en 18 jaar. Binnen seksueel huiselijk geweld vormen kinderen en pubers dus een grote slachtoffergroep. 43,6% van de slachtoffers van seksueel geweld is namelijk jonger dan 18 jaar.

Wanneer de beschikbare gegevens uit dit onderzoek met elkaar in verband worden gebracht, blijkt dat er in 2005 in Nederland naar schatting 2.567 kinderen tussen de

0 en 18 jaar het slachtoffer van huiselijk geweld zijn geworden. Goed om daarbij op te merken, is dat dit aantal alleen betrekking heeft op het aantal jeugdige slachtoffers dat ter kennis van de politie is gekomen.
Wanneer binnen de groep slachtoffers van 0-18 jaar wordt gekeken naar het soort geweld waar men slachtoffer van wordt ***(figuur 5)***, wijken de jeugdige slachtoffers af van de totale groep in de zin dat ze vaker slachtoffer worden van lichamelijk geweld en veel vaker het slachtoffer worden van seksueel geweld. Bij maar liefst 28,1% van de jongeren tot 18 jaar bestaat huiselijk geweld uit seksueel huiselijk geweld.

Naast het feit dat kinderen in de rol van slachtoffer zitten als het gaat om huiselijk geweld kunnen kinderen ook getuige zijn van huiselijk geweld. Het blijkt dat van alle personen die getuige zijn van huiselijk geweld 13,6% jonger is dan 18 jaar. Door alle beschikbare gegevens in het onderzoek met elkaar te combineren, is het mogelijk om een schatting te maken van het aantal door de politie geregistreerde jeugdige getuigen. Op basis daarvan komt de schatting van het aantal getuigen tot 18 jaar op 2.437[27].
Het mag duidelijk zijn dat naast daadwerkelijk slachtofferschap ook het getuige zijn van huiselijk geweld een enorme impact op

Figuur 5 – soort huiselijk geweld tegen slachtoffers van 0-18 jaar in percentages (n=1.579)

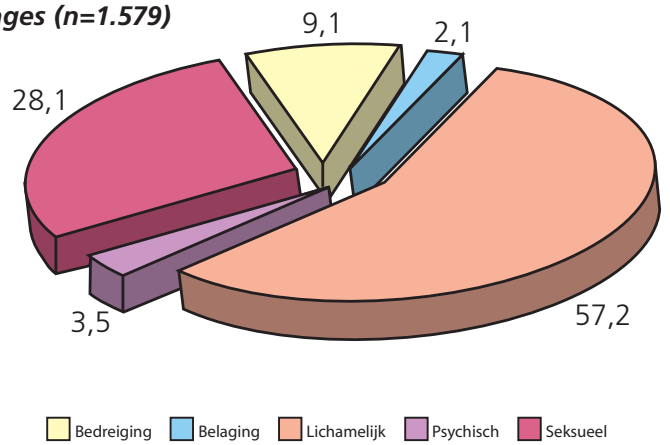

[25] Zie ook bijlage 4, tabel 6.
[26] Dit percentage wijkt af van het eerder genoemde percentage dat ingaat op de leeftijd van de slachtoffers. Op basis van informatie met betrekking tot de slachtoffers van seksueel huiselijk geweld is 43,6% jonger dan 18 jaar en nu zien we dat op basis van de incidenten 52,6% van het seksuele geweld tegen jongeren tot 18 jaar is gericht. Waarschijnlijk is het eerste getal nauwkeuriger omdat daar uitgegaan wordt van de werkelijke leeftijd van de slachtoffers terwijl het bij het tweede getal om een iets ruimere inschatting van de verbalisant kan gaan.
[27] Zie bijlage 4, tabel 8 en 9.

kinderen kan hebben. Het is namelijk bekend dat kinderen die opgroeien in een gewelddadige omgeving een grotere kans hebben om ook zelf - op latere leeftijd - gewelddadig gedrag te vertonen[28].

3.5 Huiselijk geweld tegen ouderen

Met de toenemende vergrijzing in Nederland is het ook van belang om de groep ouderen van 55 jaar en ouder in de gaten te houden als het gaat om de rol die zij innemen binnen huiselijk geweld. Eerder werd reeds duidelijk dat 7,2% van alle slachtoffers van huiselijk geweld ouder is dan 55 jaar. De grootste oudere slachtoffergroep is overigens te vinden in de groep 55 tot 66 jarigen met 5,5% van het totaal. De slachtoffers van 55 jaar en ouder wijken overigens ook af van het algemene profiel van slachtoffers van huiselijk geweld.

Bij de oudere slachtoffers zijn mannen namelijk (42,4%) veel vaker het slachtoffer. Wanneer de categorie ouderen van 66 jaar en ouder wordt beschouwd, blijkt zelfs dat mannen en vrouwen in gelijke mate het slachtoffer worden van huiselijk geweld[29].

Wanneer de beschikbare gegevens uit dit onderzoek met elkaar in verband worden gebracht, blijkt dat er in 2005 in Nederland naar schatting 1.593 personen van 55 jaar en ouder het slachtoffer van huiselijk geweld zijn geworden[30]. Goed om daarbij op te merken, is dat dit aantal alleen betrekking heeft op het aantal slachtoffers van 55 jaar en ouder dat ter kennis van de politie is gekomen. Ook wanneer binnen de groep slachtoffers van 55 jaar en ouder wordt gekeken naar het soort geweld (***figuur 6***) waar men slachtoffer van wordt, wijken de oudere slachtoffers af van de totale groep in de

Figuur 6 – soort huiselijk geweld tegen slachtoffers van 55 jaar en ouder in percentages (n=980)

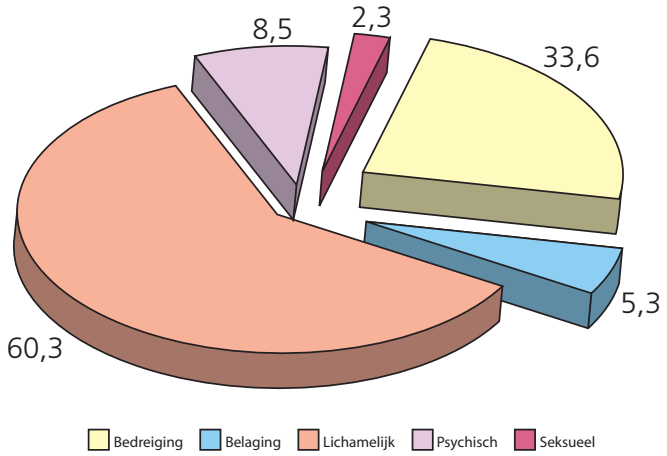

zin dat ze vooral het slachtoffer worden van lichamelijk huiselijk geweld (60,3%) en bedreiging (23,6%).

3.6 Kenmerken van de daders

Dit jaar is het voor het eerst – op bescheiden schaal[31] – mogelijk om op basis van de Veelplegers-Kubus iets te zeggen over een aantal kenmerken van de daders.
Zoals bekend, wordt er landelijk een onderscheid gemaakt tussen veelplegers en zeer actieve veelplegers[32]. Beide groepen kenmerken zich doordat ze een groot aantal antecedenten hebben en de zeer actieve veelplegers hebben deze antecedenten daarnaast ook nog eens in de afgelopen 5 jaar 'verzameld'. Wij zullen deze twee groepen samennemen en spreken over veelplegers[33]. Het blijkt dat van alle veelplegers waar in het kader van deze deelanalyse naar gekeken is 6,4% veelpleger is met ten minste één antecedent huiselijk geweld. Helaas is het op dit moment nog niet mogelijk om diepgaande analyses uit te voeren op het criminaliteitspatroon van deze veelplegers huiselijk geweld, maar eerste globale analyses wijzen erop dat veelplegers huiselijk geweld geen specialisten zijn die zich alleen maar schuldig maken aan huiselijk geweld.
Het lijken generalisten die zich naast huiselijk geweld bijvoorbeeld ook schuldig maken aan ander geweld tegen personen, alcoholgerelateerde misdrijven, geweld tegen goederen, verkeersmisdrijven, openbare orde misdrijven en drugsdelicten. Wel is er van de groep daders die zich ten minste één keer schuldig heeft gemaakt aan huiselijk geweld iets te zeggen over geslacht, leeftijd en geboorteland. Het blijkt in 98,1% van de gevallen om mannen te gaan die vooral in de leeftijd van 25 tot 55 jaar (65,2%) zijn en die in drie van de vier gevallen (75,8%) geboren zijn in Nederland[34].

---

[28] H. Ferwerda, J. Jakobs en B. Beke – Signalen voor toekomstig crimineel gedrag. Een onderzoek naar de signaalwaarde van kinderdelinquentie en probleemgedrag op basis van casestudies van ernstig criminele jongeren. Ministerie van Justitie, Den Haag, 1996 én R. Loeber, W. Slot en A. Sergeant – Ernstige en gewelddadige jeugddelinquentie. Omvang, oorzaken en interventies, Houten/Diegem, 2001.
[29] Zie bijlage 4, tabel 10.
[30] Zie bijlage 4, tabel 11.
[31] Op basis van de gegevens uit drie regio's (zie ook bijlage 3).
[32] Er wordt in deze rapportage gebruik gemaakt van de gangbare definities van veelplegers en zeer actieve veelplegers.
[33] In bijlage 4, vanaf tabel 12 worden de groepen wel onderscheiden.
[34] Het geboorteland zegt vanzelfsprekend niet alles over de etnische origine van de daders. Hoogst waarschijnlijk is de etnische origine van veel daders met Nederland als geboorteland anders dan de Nederlandse. De ouders van de dader zijn dan bijvoorbeeld elders - buiten Nederland- geboren.

4 Huiselijk geweld: de follow-up

In het vorige hoofdstuk lag de focus op de kenmerken van huiselijk geweld, haar slachtoffers en daders. In dit hoofdstuk – en dat is zeker ook van belang – wordt ingegaan op de vraag hoe er invulling gegeven wordt aan de aanpak van huiselijk geweld c.q. de follow-up na een incident.
In ***figuur 7*** is de follow-up na een incident weergegeven[35].

In ***figuur 7*** is te zien dat er bij 39,9% van alle geregistreerde incidenten huiselijk geweld in 2005 in 18 politieregio's ook sprake is van een aangifte. Dit percentage ligt weliswaar hoger dan in 2004 (toen 36,2%), maar is nog steeds aan de lage kant. Voor de aanpak van huiselijk geweld is een aangifte namelijk zeer belangrijk.
De gemiddelde aangiftebereidheid blijkt overigens per soort incident nogal te verschillen. Bij psychisch huiselijk geweld ligt het percentage

Figuur 7 – Follow-up na een incident

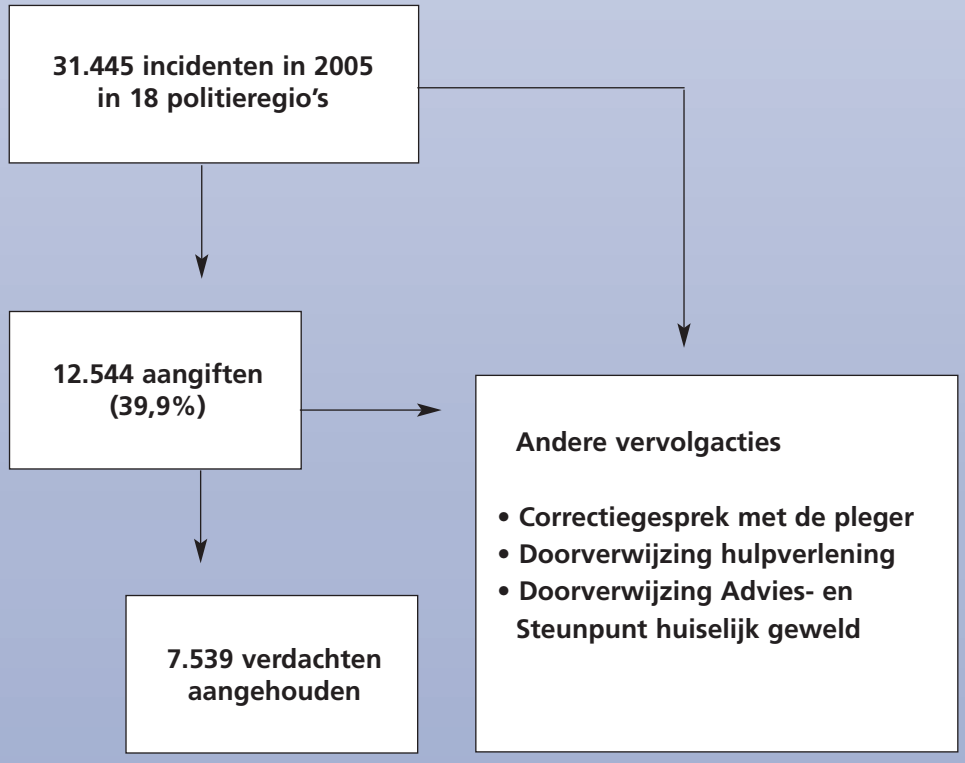

aangiften extreem laag met 2,8%, terwijl deze bij bedreiging (66,2%) en lichamelijk huiselijk geweld (62,6%) aanmerkelijk hoger ligt. Het lage percentage aangiften bij psychisch huiselijk geweld haalt met andere woorden het gemiddelde aangiftecijfer nogal naar beneden.

In ***figuur 7*** is te zien dat de regiopolitie niet in alle gevallen overgaat of over kan gaan tot de aanhouding van een verdachte. Dit betekent overigens niet dat er dan niets gebeurt c.q. er niet tot vervolgacties wordt overgegaan. Correctiegesprekken en doorverwijzing van dader en/of slachtoffer(s) behoren dan tot de mogelijkheden.

Vanzelfsprekend blijft de aanhouding van verdachten van groot belang voor de aanpak. Afgezet tegen alle geregistreerde incidenten huiselijk geweld wordt in 24% een verdachte aangehouden. Wanneer het percentage aangehouden verdachten afgezet wordt tegen het aantal aangiften dat volgt naar aanleiding van een geconstateerd strafbaar feit, ligt dit hoger, namelijk op 60,1%[36]. De aanhouding van een verdachte op basis van strafbare feiten waarna aangifte gedaan wordt, blijkt het lastigst te zijn bij stalking, want

daar ligt het percentage aangehouden verdachten met 19,7% aan de zeer lage kant.

Dit jaar is het – wederom bescheiden[37] – ook mogelijk om op basis van de nieuwe Kubus 'doorlooptijden' het een en ander te zeggen over de doorlooptijden bij incidenten huiselijk geweld[38]. Voor twee doorlooptijden is dit weergegeven in ***figuur 8***.

[35] Zie ook bijlage 5, de tabellen 1 t/m 3.
[36] In 2004 waren deze percentages respectievelijk 21% en 58%.
[37] Zie bijlage 3.
[38] Zie bijlage 5, tabel 4.

Figuur 8 – Doorlooptijden naar dagen in percentages

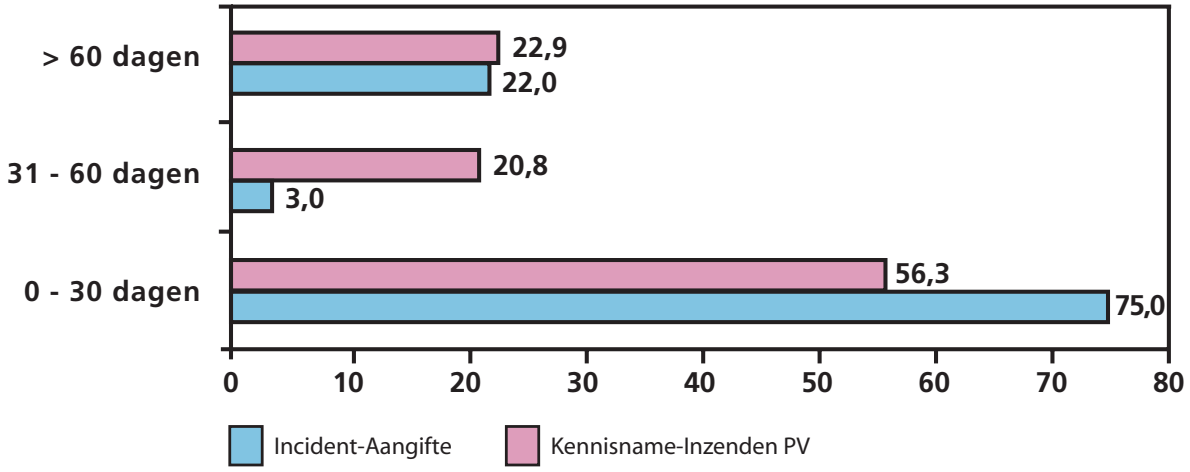

In ***figuur 8*** is te zien dat de periode die tussen het plaatsvinden van het incident en de daadwerkelijke aangifte zit in 75% van de gevallen tussen de 0-30 dagen is. Er blijkt overigens ook een groep slachtoffers te zijn (22%) die er ten minste 60 dagen over doet om aangifte te doen na een incident. Nadere analyse leert dat het daarbij in individuele gevallen soms wel gaat om perioden van een jaar of meer. Wellicht dat de angst voor represailles, de oneerlijke verhouding van macht (bij kinderen) of de angst de partner kwijt te raken, maakt dat slachtoffers er soms heel lang over doen om aangifte te doen.

Figuur 8 laat ook zien dat slachtoffers of snel aangifte doen of er juist veel langer mee wachten. Een tussencategorie (31-60 dagen) blijkt er namelijk nauwelijks te zijn. Een kengetal dat voor de regiopolitie van belang is, is de tijd die men intern nodig heeft om na kennisgeving van een incident het proces-verbaal in te zenden naar het Openbaar Ministerie om een vervolg mogelijk te maken. In ***figuur 8*** is te zien dat meer dan de helft (56,3%) van de processen-verbaal binnen een maand na kennisgeving wordt ingezonden. Op dit punt zou de regiopolitie extra inspanningen moeten doen, want het percentage processen-verbaal dat meer dan twee maanden binnen het politiebedrijf circuleert voordat het wordt ingezonden, is 22,9%.

5 Huiselijk geweld: de stand van zaken

In deze rapportage is voor de tweede keer ingegaan op de omvang, aard en achtergronden van huiselijk geweld in Nederland. In dit laatste hoofdstuk – dat te lezen is als een samenvatting - worden de belangrijkste resultaten en conclusies uit het onderzoek op een rij gezet. Daarbij wordt enerzijds aandacht geschonken aan de stand van zaken rondom de registratie van huiselijk geweld door de politie en anderzijds aan de kenmerken van huiselijk geweld, haar slachtoffers en daders.

5.1. De Nederlandse politie registreert huiselijk geweld

Om tot een gedegen aanpak van huiselijk geweld te komen, is het van belang om een beeld te hebben van de aard en omvang van huiselijk geweld. Dit is de reden dat de projectleider huiselijk geweld en de politietaak vanaf 2004 gestart is met een registratietraject om huiselijk geweld in de systemen van de 25 politieregio's inzichtelijk te maken. Het is een hele operatie om landelijk op dezelfde wijze te registeren en derhalve is er dan ook sprake van een groeimodel. Een en ander vraagt namelijk om inspanningen op het vlak van techniek, instructie en deskundigheidsbevordering, tussentijdse evaluatie en bijstelling, gegevens- en kwaliteitscontrole en borging.

Zoals gezegd, is er nu voor de tweede keer een analyse gemaakt van huiselijk geweld en voordat ingegaan wordt op de resultaten wordt eerst stilgestaan bij de vraag hoe het gaat met het groeimodel en wat de waarde en betekenis van de verzamelde gegevens is.

- In vergelijking met de vorige meting is van alle 25 politieregio's in Nederland informatie beschikbaar gekomen over het hele jaar 2005 met betrekking tot aantal incidenten huiselijk geweld en de soort. Voor maar liefst 17 regio's zijn diepgaande analyses uitgevoerd en voor een drietal regio's zijn volledig nieuwe analyses uitgevoerd met betrekking tot veelplegers en doorlooptijden. Kortom, de basis waar op onderhavige rapportage gebaseerd is, is breder.
- De technische implementatie van de projectcode huiselijk geweld (nodig om huiselijk geweld inzichtelijk te maken)

verloopt op twee à drie regio's na uitstekend en boekt ook vooruitgang.

- Op basis van het uitgevoerde kwaliteitsonderzoek kan geconcludeerd worden dat borging in de vorm van de daadwerkelijke aanwezigheid van een coördinator huiselijk geweld in alle politieregio's, het uitvoeren van kwaliteitscontrole op de gegevens én de juiste invoer door verbalisanten voor de komende periode aandachtspunten zijn.
- In deze rapportage wordt gebruik gemaakt van gegevens uit bedrijfsprocessensystemen van de politie. De cijfers uit deze systemen zijn vooral te zien als productiecijfers: 'wat is er ter kennis van de politie gekomen c.q. wat heeft de politie in een bepaald jaar gedaan.' Pakkans, aangiftebereidheid en prioriteitsstelling hebben invloed op wat er uiteindelijk in die systemen opgenomen wordt. Met name bij huiselijk geweld is bekend dat slechts in 12% van de incidenten een aangifte of melding wordt gedaan. Dit heeft te maken met bijvoorbeeld de afhankelijke positie waarin slachtoffers verkeren of met schaamte. Om genoemde redenen zijn de door de politie geregistreerde incidenten dan ook minder geschikt om iets te zeggen over de omvang van huiselijk geweld. Er is met andere woorden per definitie sprake van een onderrapportage. De cijfers zijn daarentegen wel zeer bruikbaar als het gaat om het geven van een beeld van de aard en kenmerken van huiselijk geweld.

5.2. Huiselijk geweld: het beeld anno 2005

Naast de informatie die beschikbaar is gekomen over de wijze waarop de politie huiselijk geweld registreert, ligt de focus in deze rapportage op de omvang en kenmerken van huiselijk geweld. In deze afsluitende paragraaf passeren de belangrijkste resultaten en aandachtspunten de revue.

- In 2005 worden er door de politie in Nederland 57.421 incidenten huiselijk geweld geregistreerd. In 2004 waren dit er 56.355 waardoor er sprake is van een lichte toename van 1,9%. Gezien de opmerkingen in de vorige paragraaf dat politiecijfers vooral productiecijfers zijn, is voorzichtigheid met het omvangcijfer geboden.
- Van alle door de politiegeregistreerde incidenten in Nederland is 1,4% (bijna anderhalf op de 100 incidenten) een incident huiselijk geweld.
- Binnen alle incidenten huiselijk

geweld wordt een onderscheid gemaakt in vijf soorten. Het betreft bedreiging, belaging (stalking), lichamelijk huiselijk geweld, psychisch huiselijk geweld en seksueel huiselijk geweld. Bijna driekwart van de huiselijk geweldincidenten is te typeren als lichamelijk of psychisch huiselijk geweld.

- De top 3 van huiselijk geweldincidenten bestaat uit mishandeling, relatieproblemen/ huiselijke twist en bedreiging.
- Uit de profielanalyse van de slachtoffers van huiselijk geweld komt naar voren dat het vooral om vrouwen in de leeftijd van 25 tot 45 jaar gaat. In ruim 70% van de gevallen is het slachtoffer de partner of ex-partner van de dader.
- In deze rapportage is specifiek aandacht geschonken aan kinderen tot 18 jaar die slachtoffer worden of getuige zijn van huiselijk geweld. Het blijkt dat 11,5% van alle slachtoffers van huiselijk geweld jonger dan 18 jaar is.
- Kinderen tot 18 jaar blijken vooral het slachtoffer te worden van lichamelijk huiselijk geweld en seksueel huiselijk geweld. Maar liefst 43,6% van alle slachtoffers van seksueel huiselijk geweld is jonger dan 18 jaar.
- Op basis van de beschikbare gegevens blijkt dat er circa 2.567 kinderen tussen de 0 en 18 jaar het slachtoffer van huiselijk geweld zijn geworden. Goed om op te merken, is dat dit aantal alleen betrekking heeft op het aantal jeugdige slachtoffers dat ter kennis van de politie is gekomen. Gezien de onderrapportage is dit aantal een zeer conservatieve schatting van de werkelijkheid.

- Van alle personen die getuige zijn van huiselijk geweld is meer dan één op de tien personen (13,6%) jonger dan 18 jaar. Een percentage dat neerkomt op 2.437 door de politie geregistreerde getuigen tot 18 jaar. Het mag duidelijk zijn dat naast slachtofferschap van huiselijk geweld ook het getuige ervan zijn een enorme invloed en impact op kinderen kan hebben. Een invloed die ook op latere leeftijd haar sporen kan nalaten in de vorm van een verhoogd risico voor slachtoffers en getuigen op het vertonen van gewelddadig

gedrag.

- Een tweede groep die nadere aandacht heeft gekregen in deze rapportage betreft ouderen (55 jaar en ouder). Van alle slachtoffers van huiselijk geweld is de omvang van de groep ouderen 7,2%. Opvallend is dat oudere slachtoffers een afwijkend profiel hebben in de zin dat mannen bijna net zo vaak slachtoffer zijn als vrouwen. Ook blijken ouderen vooral het slachtoffer te worden

van lichamelijk geweld (60,3%) en bedreiging (23,6%).

- Op basis van informatie over veelplegers uit een drietal politieregio's blijkt dat 6,4% van de veelplegers zich ten minste ook één keer schuldig heeft gemaakt aan huiselijk geweld. Op basis van eerste verkennende analyses blijken deze veelplegers zich naast huiselijk geweld schuldig te maken aan een breed scala van misdrijven, waaronder andere geweldsmisdrijven. Het blijkt overigens bij de daders in 98% om mannen te gaan die vooral tussen de 25 en 55 jaar zijn.
- De rapportage geeft tot slot informatie over de follow-up na een incident. Van alle incidenten huiselijk geweld in 2005 wordt in 39,9% aangifte gedaan en dit percentage is hoger dan in 2004 (36,2%). Gezien het feit dat een aangifte van belang is voor een verder vervolgtraject verdient het aanbeveling om slachtoffers en/of de omgeving aan te moedigen om aangifte te doen.
- Het is bekend dat 75% van de slachtoffers dat een aangifte doet, dit binnen 30 dagen na het meemaken van het incident doet.
- Na een aangifte van huiselijk geweld wordt er in 60,1% van de gevallen een verdachte aangehouden en ook dit percentage ligt hoger dan in 2004 (58%).
- Voor een snelle strafrechtelijke reactie is het van belang dat processen-verbaal snel ter kennis van het Openbaar Ministerie worden gebracht. De politie blijkt 56,3% van de processen-verbaal binnen een maand in te zenden naar het Openbaar Ministerie. Voor de overige 43,7% heeft men meer dan een maand nodig en het streven zou moeten zijn om dit percentage het komende jaar terug te brengen.

Bijlage 1

Soorten huiselijk geweld en incidentcodes

Soort geweld	BPS	Xpol	Omschrijving
Lichamelijk	301		Geweld z. l. zonder wapen
	302		Geweld z. l. met wapen
	303		Geweld z. l. met vuurwapen
	311		Geweld m. l. zonder wapen
	312		Geweld m. l. met wapen
	313		Geweld m. l. met vuurwapen
	321		Geweld dodelijk zonder wapen
	322		Geweld dodelijk met wapen
	323		Geweld dodelijk met vuurwapen
	341		Vrijheidsbeneming
	343		Man/vrouw mishandeling
	346		Kindermishandeling
		F531	Overige misdrijven tegen de persoonlijke vrijheid
		F532	Gijzeling/ontvoering
		F540	Doodslag/moord
		F550	Eenvoudige mishandeling
		F551	Zware mishandeling
		F552	Overige mishandeling
Seksueel	332		Aanranding
	333		Verkrachting
	334		Incest
	336		Ontucht minderjarige
	339		Overige zedenzaken
		F512	Verkrachting
		F523	Overige zedenmisdrijven
		F526	Incest
		F527	Seksueel misbruik kinderen (geen incest)
Belaging	347		Stalking
		E391	Overlast stalker
Bedreiging	342		Bedreiging
		F530	Bedreiging
Psychisch	755		Relatieproblemen
	243		Chantage/afdreiging
	265		Dierenmishandeling
	393		Huisvredebreuk
		A82	Chantage/afpersing
		E13	Huiselijke twist (zonder gevolgen)
		E16	Ruzie/twist (zonder gevolgen)
		F15	Huisvredebreuk
	923		Jeugdzorg

Bijlage 2

Resultaten kwaliteitsonderzoek 2004 en 2005

Vraag	Ja in % genoemd	
	2004	2005[39]
Zijn alle door het landelijk project/CIP aangewezen incidentcodes/maatschappelijke klasse codes ook feitelijk gekoppeld aan het project Huiselijk Geweld?	90	96
Wordt voor deze codes ook het bepalen van wel/niet projectcode Huiselijk Geweld 'verplicht' aangeboden aan de gebruiker?	85	84
Zijn alle door het CIP aangeboden verbijzonderingen voor het project Huiselijk Geweld opgenomen in de tabel?	90	88
Is in de regio en/of op districtniveau een coördinator actief bezig met dehuiselijk geweld registratie?	90[40]	80
Doet de coördinator (of een ander) aan gegevenscontrole?	75	80
Blijkt uit de gegevenscontrole dat incidenten over het algemeen terecht aan de projectcode Huiselijk geweld worden gekoppeld?	65	72
Wordt er actief gecorrigeerd op incidenten die onterecht gekoppeld of juist niet gekoppeld zijn aan deze projectcode?	80	88
Heeft er regiobreed instructie plaatsgevonden voor de registratie van de projectcode Huiselijk Geweld in het bronsysteem?	90	92
Is de definitie van Huiselijk Geweld en dus van de incidenten die aan de projectcode gekoppeld moeten worden, bij een ieder bekend (gemaakt)?	95	96
Zijn definitie en handelwijzen voor de projectcode Huiselijk Geweld bij de registratie op de werkplek voorhanden (papier/intranet/anders)?	90	92
Wordt in uw regio gebruik gemaakt van True Blue ter ondersteuning van de gegevenscontrole op de Huiselijk Geweld registratie?	-[41]	36

[39] Respons deelnemende regiokorpsen aan het kwaliteitsonderzoek in 2004 en 2005 respectievelijk 77% en 100%.
[40] Waarvan twee op incidentele of tijdelijke basis.
[41] In 2004 is deze vraag niet aan de orde gesteld.

Bijlage 3

Verantwoording bronnengebruik

In het kader van deze rapportage is gebruik gemaakt van informatie uit de drie bedrijfsprocessensystemen die bij de regiokorpsen in Nederland in gebruik zijn. Het betreft BPS, Xpol en Genesys. Afhankelijk van het type analyses is gebruik gemaakt van informatie uit alle of uit een selectie van politieregio's. Dat er niet in alle gevallen gebruik gemaakt is van informatie uit alle politieregio's (gewenste situatie) heeft te maken met het feit dat er verschillen zijn als het gaat om de implementatie van de verschillende versies van de landelijke GIDS-Kubus huiselijk geweld. Voordat beschreven wordt welke bronnen bij welke analyses geraadpleegd zijn, wordt eerst stilgestaan bij een tweetal belangrijke aandachtspunten.

1. Ten tijde van de analyses in het kader van onderhavige rapportage was het mogelijk om van 17 politieregio's de laatste versie van de GIDS-Kubus huiselijk geweld (4.3.2) landelijk te raadplegen. Eén regio heeft daarnaast separaat de gegevens van de laatste versie aangeleverd. Twee regio's waren net niet in staat om de gegevens uit de laatste versie ín de landelijke Kubus aan te leveren en twee andere regio's hebben hun gegevens in een vorige versie van GIDS aangeleverd. Tot slot hebben drie regio's hun gegevens niet in een GIDS-Kubus, maar in een Excelbestand aangeleverd.

2. Oorspronkelijk was het verzoek aan de regio's om de gegevens uiterlijk per 15 januari 2006 aan te leveren. Een groot aantal regio's heeft hier gehoor aan kunnen geven. Voor de interpretatie van de cijfers is het van belang om hier rekening mee te houden. Op het moment dat cijfers uit een regio aangeleverd worden, worden ze als het ware 'bevroren'. Indien er na het bevriezen in het bedrijfsprocessensysteem veranderingen aangebracht worden, is deze verandering niet meer opgenomen in onderhavige rapportage. Een voorbeeld: een incident dat gemeld wordt in december 2005 in een bedrijfsprocessensysteem waarvan de GIDS-Kubus half januari 2006 van bevroren is en waar eind

januari aangifte van gedaan wordt door het slachtoffer zit wel in het databestand als incident, maar de aangifte en kenmerken van het slachtoffer zijn geen onderdeel van het bestand. Op zich gaat het hier om zeer kleine verschillen in de datasets, waarvan het goed is om hier rekening mee te houden. Ze zijn het gevolg van het feit dat er gebruik gemaakt wordt van een bedrijfsprocessensysteem van de politie dat vanzelfsprekend altijd dynamiek kent.

Omvang, soort en type

Voor deze analyses is gebruik gemaakt van de informatie uit alle politieregio's. Voor de BPS- en Xpol-regio's is gebruik gemaakt van het koppelbestand zoals weergegeven in bijlage 1. De regio Haaglanden is de enige politieregio die gebruik maakt van Genesys en voor deze regio is het type incidenten als volgt onder de vijf soorten huiselijk geweld geplaatst:

Bedreiging - C06GB Bedreiging. ***Belaging*** - C05GB Stalking. ***Lichamelijk*** - C12A00GB Schietpartij zonder letsel - C12B03GB Steekpartij met letsel - C12C00GB Overig moord en doodslag zonder letsel - C12C00GB Overig moord en doodslag zonder letsel - C12C03GB Overig moord en doodslag met letsel - C12C06GB Overig moord en doodslag dodelijke afloop - C12DGB Overig tegen het leven gericht - O09AGB Openlijk geweld tegen personen - C16 Mishandeling. ***Psychisch*** - C21A00GB Diefstal / verduistering uit woning - C09AGB Ontvoering - C09BGB Gijzeling - O30FGB Brand in woning - O09CGB Vernieling /openlijke geweld: van woning/ bedrijf - O09FGB Vernieling / openlijk geweld: overige objecten - H03B00GB Burengerucht (binnen) - H03B03GB Relatie problemen (binnen) - H03B06GB Overige ruzie (binnen) - H03C00GB Burengerucht (buiten) - H03C03GB Relatie problemen (buiten) - H03C06GB Overige ruzie (buiten) - O06AGB Huisvrede breuk - O33DGB Valse aangifte of klacht. ***Seksueel*** - C00A00GB Zeden/incest: aanranding - C00A03GB Zeden/incest: verkrachting - C00A06GB Zeden/incest: overige - C00B00GB Zeden: aanranding - C00B03GB Zeden: verkrachting - C00B12GB Zeden: overige

Slachtoffers, geweld tegen kinderen, geweld tegen ouderen en follow-up

Voor deze verdiepende analyses is gebruik gemaakt van de gegevens van 17 regio's uit de landelijke Kubus. Het betreft: Friesland, Drenthe, IJsselland, Twente, Gelderland-Midden, Gelderland-Zuid, Noord-Holland-Noord, Zaanstreek-Waterland, Kennemerland, Gooi en Vechtstreek, Hollands Midden, Zuid-Holland-Zuid, Brabant-Noord, Limburg-Noord, Limburg-Zuid, Flevoland en Zeeland. De gegevens van de politieregio Amsterdam-Amstelland zijn op cd-rom aangeleverd en vervolgens aan de gegevens uit de eerder genoemde 17 regio's toegevoegd.

Veelplegers en doorlooptijden

In 2005 is een aantal verdiepingskubussen ontwikkeld waarmee met betrekking tot huiselijk geweld ook informatie beschikbaar is gekomen over veelplegers en doorlooptijden. Voor deze analyses is gebruik gemaakt van de kubussen uit de politieregio's Zuid-Holland-Zuid, Twente en IJsselland.

Bijlage 4

Kenmerken en achtergronden huiselijk geweld

Tabel 1 – Incidenten huiselijk geweld naar soort in percentages (en totaal aantal) per politieregio

	Bedreiging	Belaging	Lichamelijk	Psychisch	Seksueel
Amsterdam-Amstelland	19,0	2,9	30,8	46,1	1,2
Brabant-Noord	19,7	6,7	33,5	35,3	4,8
Brabant-Zuid-Oost	12,5	1,5	49,1	32,1	4,8
Drenthe	10,9	3,5	62,4	17,5	5,7
Flevoland	16,6	0,0	23,8	56,0	3,6
Friesland	22,1	0,2	61,5	15,5	0,8
Gelderland-Midden	14,0	6,2	45,4	29,7	4,7
Gelderland-Zuid	12,9	3,4	53,2	26,6	4,0
Gooi en Vechtstreek	15,9	3,4	50,2	26,6	3,9
Groningen	16,6	7,1	38,3	30,0	8,0
Haaglanden	13,2	2,1	50,2	32,9	1,6
Hollands Midden	15,8	5,7	50,0	19,5	9,1
IJsselland	17,8	4,0	53,6	18,9	5,7
Kennemerland	10,7	6,1	45,4	34,0	3,7
Limburg-Noord	13,2	5,8	40,8	37,7	2,6
Limburg-Zuid	20,7	4,7	30,7	40,9	3,0
M.- en W.-Brabant	14,8	2,9	51,3	24,5	6,5
N.- en O.-Gelderland	18,4	1,7	47,3	31,6	1,1
Noord-Holland Noord	16,0	5,3	50,4	23,1	5,1
Rotterdam-Rijnmond	21,0	1,5	38,7	37,1	1,8
Twente	12,0	3,8	34,5	45,2	4,5
Utrecht	14,3	6,3	49,4	27,1	3,0
Zaanstreek-Waterland	12,6	3,6	46,4	26,8	10,6
Zeeland	15,8	7,7	34,8	37,2	4,6
Zuid-Holland-Zuid	14,4	6,7	44,1	30,0	4,7
Totaal in aantallen	**8.531**	**2.017**	**21.028**	**17.652**	**1.882**
Gemiddeld in %	**16,7**	**3,9**	**41,1**	**34,6**	**3,7**

Tabel 2 – Slachtoffers naar geslacht en soort huiselijk geweld in percentages

	Bedreiging	Belaging	Lichamelijk	Psychisch	Seksueel	Totaal
Man	26,5	21,0	23,2	33,2	15,8	23,9
Vrouw	73,5	79,0	76,8	66,8	84,2	76,1

Tabel 3 – Slachtoffers naar leeftijd in aantallen en percentages (uitgaande van 18 politieregio's)

Leeftijd	Aantal	%
0 tot 12	578	4,2
12 tot 18	1.001	7,3
18 tot 25	2.391	17,4
25 tot 45	6.922	50,4
45 tot 55	1.868	13,6
55 tot 66	749	5,5
66 jaar en ouder	231	1,7
Totaal	**13.740**	**100**

Tabel 5 – Verhouding dader slachtoffer bij huiselijk geweld in percentages (18 politieregio's)

	%
Gericht op (ex-)partner	8,8
Gericht op ex-partner (man)	6,9
Gericht op ex-partner (vrouw)	22,6
Gericht op partner (man)	6,4
Gericht op partner (vrouw)	26,5
Totaal (ex-)partners	***71,2***
Gericht op huisvrienden	2,4
Gericht op kinderen (-18)	9,1
Gericht op ouderen (55+)	1,1
Gericht op ouders	7,4
Gericht op overige familieleden	8,7

Tabel 4 – Slachtoffers naar leeftijd en soort huiselijk geweld in percentages (18 politieregio's)

Leeftijd	Bedreiging	Belaging	Lichamelijk	Psychisch	Seksueel	Totaal
0 tot 12	0,9	0,3	3,9	1,9	20,6	4,2
12 tot 18	4,5	4,2	7,0	3,4	23,0	7,3
18 tot 25	16,6	15,1	18,2	15,2	17,1	17,4
25 tot 45	53,9	55,7	50,2	57,6	31,9	50,4
45 tot 55	15,3	17,6	13,7	13,8	5,1	13,6
55 tot 66	6,2	5,9	5,5	6,0	2,1	5,5
66 jaar en ouder	2,6	1,2	1,6	2,0	0,2	1,7

Tabel 6 – Verhouding dader slachtoffer bij huiselijk geweld naar soort huiselijk geweld in percentages (18 politieregio's)

	Bedreiging	Belaging	Lichamelijk	Psychisch	Seksueel
Gericht op (ex-)partner	69,6	87,4	71,9	73,7	30,1
Gericht op huisvrienden	3,1	2,7	2,7	1,1	7,5
Gericht op kinderen (-18)	3,7	2,0	9,3	7,6	52,6
Gericht op ouderen (55+)	1,8	0,4	0,9	1,3	0,4
Gericht op ouders	9,5	1,1	6,4	9,1	0,5
Gericht op overige familieleden	12,4	6,4	8,8	7,2	8,9

Tabel 7 – Schatting aantal slachtoffers van 0-18 jaar [42]

18 politieregio's		25 politieregio's	
Aantal slachtoffers 0-18 jaar	Aantal incidenten	Aantal incidenten	Schatting aantal slachtoffers 0-18 jaar
1.579	**31.442**	**51.110**	**2.567**

Tabel 8 – Getuigen huiselijk geweld naar leeftijd (18 politieregio's)

	Aantal	%
0 tot 12 jaar	250	2,3
12 tot 18 jaar	1.249	11,3
18 tot 25 jaar	2.012	18,2
25 tot 45 jaar	4.467	40,4
45 tot 55 jaar	1.718	15,5
55 tot 66 jaar	974	8,8
66 jaar of ouder	399	3,6
Totaal	**11.069**	**100,0**

Tabel 9 – Schatting aantal getuigen van 0-18 jaar

18 politieregio's		25 politieregio's	
Aantal slachtoffers 0-18 jaar	Aantal incidenten	Aantal incidenten	Schatting aantal slachtoffers 0-18 jaar
1.499	**31.442**	**51.110**	**2.437**

Tabel 10 – Oudere slachtoffers naar leeftijd en geslacht

	55 tot 66 jaar		66 jaar of ouder		Totaal 55+	
	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%
Vrouw	449	59,9	115	49,8	564	57,6
Man	300	40,1	116	50,2	416	42,4
Totaal	749	100,0	231	100,0	980	100,0

Tabel 11 – Schatting aantal slachtoffers van 55 jaar en ouder [43]

18 politieregio's		25 politieregio's	
Aantal slachtoffers 55+	Aantal incidenten	Aantal incidenten	Schatting aantal slachtoffers 55+
980	**31.442**	**51.110**	**1.593**

Tabel 12 – Veelplegers naar type aantal en percentage (3 politieregio's)

	Totaal	Huiselijk geweld	% van totaal
Veelplegers	437	26	5,9
Zeer actieve veelplegers	2.085	135	6,5
Totaal	**2.522**	**161**	**6,4**

Tabel 13 – Veelplegers naar type aantal en percentage (3 politieregio's)

	Totaal		Huiselijk geweld	
	Man	Vrouw	Man	Vrouw
Veelplegers	95,8	4,2	100,0	0
Zeer actieve veelplegers	94,8	5,2	97,8	2,2
Totaal	95,0	5,0	98,1	1,9

Tabel 14 – Veelplegers 'huiselijk geweld' naar type en leeftijd in percentage (3 politieregio's)

	Veelplegers	Zeer actieve veelplegers	Totaal
12 tot 18 jaar	-	12,6	10,6
18 tot 25 jaar	30,8	22,2	23,6
25 tot 55 jaar	69,2	64,4	65,2
56 tot 65 jaar	-	-	-
65 jaar en ouder	-	0,8	0,6

Tabel 15 – Veelplegers 'huiselijk geweld' naar geboorteland in percentage (3 politieregio's)

	Veelplegers	Zeer actieve veelplegers	Totaal
Nederland	69,2	77,0	75,8
Niet-Nederland	30,8	33,0	24,2

[42] De aantallen slachtoffers en incidenten hebben betrekking op de vijf onderscheiden soorten huiselijk geweld. De categorie 'overige' is dus niet meegeteld.
[43] De aantallen slachtoffers en incidenten hebben betrekking op de vijf onderscheiden soorten huiselijk geweld. De categorie 'overige' is dus niet meegeteld.

Bijlage 5

Follow-up en door looptijden

Tabel 1 – Incidenten, aangiften en aangehouden verdachten in aantallen (18 politieregio's)

	Aantallen
Aantal incidenten	31.442
Aantal opgenomen aangiften	12.544
Aantal aangehouden verdachten	7.539

Tabel 2 – Incidenten, aangiften en aangehouden verdachten in aantallen en naar soort huiselijk geweld (18 politieregio's)

	Bedreiging	Belaging	Lichamelijk	Psychisch	Seksueel
Aantal incidenten	5.185	1.370	12.277	11.386	1.224
Aantal opgenomen aangiften	3.430	549	7.687	322	556
Aantal aangehouden verdachten	1.438	108	5.383	301	309

Tabel 3 – Aangiften en aangehouden verdachten naar soort huiselijk geweld in percentages (18 politieregio's)

	Aangiften bij incidenten	Aangehouden verdachten naar incidenten	Aangehouden verdachten bij aangifte
Bedreiging	66,2	27,7	41,9
Belaging	40,1	7,9	19,7
Lichamelijk	62,6	43,8	70,0
Psychisch	2,8	2,6	93,5
Seksueel	45,4	25,2	55,6
Totaal	**39,9**	**24,0**	**60,1**

Tabel 4 – Doorlooptijden in dagen in percentages (3 politieregio's)

	0-30 dagen	31-60 dagen	> 60 dagen
Incident-Aangifte (n=2.516)	75,0	3,0	22,0
Kennisname-Inzenden PV (n=1.671)	56,3	20,8	22,9

POLITIE